

Ngày soạn 02/02/2024	Dạy	Ngày	22&24/02/24	22/02/24
		Tiết	2,3	3,4
		Lớp	9C	9D

TUẦN 23 - TIẾT 113, 114

Văn bản: SANG THU*- Hữu Thỉnh -***I. MỤC TIÊU:** Sau tiết học, học sinh cần nắm được**1. Kiến thức:**

- Vẻ đẹp của thiên nhiên trong khoảnh khắc giao mùa và những suy nghĩ mang tính triết lý của tác giả.

2. Năng lực

- NL chung : giải quyết vấn đề, hợp tác, sáng tạo.

- NL chuyên biệt: giao tiếp, sd ngôn ngữ, cảm thụ VH.

3. Phẩm chất

- Yêu nước, yêu thiên nhiên, yêu cuộc sống...

II. CHUẨN BỊ:**1. Thầy:** Tham khảo SGK. Các phương pháp: vấn đáp, thuyết trình, bình giảng, theo nhóm. Kỹ thuật: động não, KTB.**2. Trò:** Đọc VB và trả lời câu hỏi.**III. TỔ CHỨC DẠY VÀ HỌC:****TIẾT 113****A. Khởi động**

- Phương pháp: Nêu vấn đề

- Thời gian: 5 phút

- Kỹ thuật: động não

HOẠT ĐỘNG CỦA THẦY	HOẠT ĐỘNG CỦA TRÒ	CHUẨN KT – KN CẦN ĐẠT
<p><i>1. Chuyển giao nhiệm vụ</i> GV: đưa lên máy chiếu một số hình ảnh về mùa thu và các vần thơ hay của các tác giả: NK, LTL, XD ?Nêu cảm xúc của em sau khi xem video trên?</p> <p><i>2/ Thực hiện</i> GV hướng dẫn HS suy nghĩ cá nhân</p> <p><i>3/ Báo cáo</i> - Lắng nghe học sinh trả lời câu hỏi</p> <p><i>4/ Đánh giá</i> GV đánh giá, nhận xét và dẫn chuyển vào bài GV giới thiệu bài: Đề tài mùa thu luôn là cảm hứng cho các thi sĩ. Cảnh sắc đất trời giao mùa giữa mùa hạ sang thu thật tinh tế. Sự tinh tế ấy đã được Hữu Thỉnh ghi lại trong thơ...</p>	<p>- HS đọc lập suy nghĩ trả lời, kết luận</p> <p>HS lắng nghe</p>	<p>A/ Khởi động - Học sinh hứng thú, tập trung bài để chuẩn bị cho bài mới</p>

B. Hình thành kiến thức

- Phương pháp: Vấn đáp, thuyết trình

- Kỹ thuật: động não

- Thời gian: 40 phút

HOẠT ĐỘNG CỦA THẦY	HOẠT ĐỘNG CỦA TRÒ	CHUẨN KT- KN CẦN ĐẠT
<p>I. Hướng dẫn HS tìm hiểu chú thích (10p) <i>1/ Chuyên giao</i> ? Nêu hiểu biết của em về tác giả Hữu Thịnh ?(cuộc đời, sự nghiệp sáng tác.) ? Nêu hiểu biết của em về bài thơ (thời gian ra đời, cảm xúc khái quát) <i>2/ Thực hiện</i> - GV hướng dẫn học sinh thảo luận theo bàn Thời gian : 5 phút <i>3/ Báo cáo</i> - Lắng nghe học sinh trả lời câu hỏi <i>4/ Đánh giá</i> GV đánh giá, nhận xét và chốt kiến thức GV chốt, ghi bài. *GVHD đọc và đọc mẫu : đọc chậm rãi, rõ ràng, mạch lạc phù hợp với thể thơ 5 chữ. ? Đọc văn bản ? ? Bài thơ viết theo thể thơ nào ? Phương thức biểu đạt ? Bài thơ có bố cục như thế nào ? - Khổ 1: Tín hiệu khi mùa thu sang. - Khổ 2 : Sự chuyển động, đổi thay của cảnh vật sang thu. - Khổ cuối: Tiết trời khi sang thu và suy ngẫm của con người về cuộc đời khi thu sang. ? Theo em “Chùng chình và dềnh dàng” có nghĩa là gì ?</p> <p>II. Hướng dẫn HS tìm hiểu văn bản (30p) <i>1/ Chuyên giao</i> ? Đọc lại khổ 1 và nêu cảm xúc khái quát? ? Sự biến đổi của đất trời sang thu được tác giả cảm nhận bắt đầu tín hiệu nào? Hãy phân tích những hình ảnh, tín hiệu đó? - Gió se: gió nhẹ khẽ, hơi lạnh, khô(gió heo may) chỉ có ở mùa thu. - hương ổi: đầu mùa thu(cuối tháng 7, đầu tháng tám là mùa ổi chín rộ tỏa hương thơm ngát. - sương chùng chình: hạt sương long lanh giăng mắc trên cành cây... ? Tác giả cảm nhận mùa thu từ hương ổi, làn hương ấy được tác giả gọi tả ra sao? Hãy phân tích để thấy sự quyến rũ, độc đáo của nó? - Hương ổi thân quen, dân dã, quyến rũ của tuổi thơ. ĐT <i>phả</i> gợi tả sự lan tỏa, sự nồng nàn, bao trùm vào trong không gian(gió se)-làn gió heo may se se lạnh -> hương thơm càng quyến rũ, lôi cuốn ... ? Tín hiệu thu về còn được tác giả cảm nhận qua hình ảnh nào? Em hiểu sương chùng chình có</p>	<p>HS thảo luận, thống nhất</p> <p>- HS lắng nghe - HS đọc văn bản</p> <p>- Xác định thể thơ, PTBD và bố cục của VB</p> <p>- Dựa vào SGK để giải nghĩa từ.</p> <p>- HS đọc lại khổ 1 và nêu cảm xúc.</p> <p>- HS đọc lập tìm các tín hiệu sang thu và trả lời vào VBT câu 1/55.</p> <p>- Đọc lập phân tích ghi bài</p> <p>- nghe giáo viên bình</p>	<p>I. Đọc và tìm hiểu chú thích: 1. Tác giả, tác phẩm a. Tác giả - Hữu Thịnh sinh năm 1942, quê Vĩnh Phúc, là nhà thơ trưởng thành trong thời kì kháng chiến chống Mỹ, viết nhiều, viết hay về con người, cuộc sống làng quê, về mùa thu. b. Tác phẩm - Hoàn cảnh ra đời: năm 1977</p> <p>2. Đọc và chú thích a. Đọc b. Chú thích - PTBD: Biểu cảm(miêu tả để biểu cảm) - Thể thơ: 5 chữ - Bố cục: 3 phần</p> <p>II. Tìm hiểu văn bản 1. Tín hiệu khi thu sang.</p> <p>- Hương ổi - gió se - sương chùng chình</p>

<p>nghĩa là gì? Hãy phân tích vẻ đẹp của hình ảnh thơ đó?</p> <p>- Kết hợp từ láy chùng chình (gọi sự chuyển động thông thả, nhẹ nhàng, chậm chậm của những giọt sương) với NT nhân hóa hình ảnh “ sương”-> những giọt sương như có tâm hồn, có cảm nhận riêng, mang tâm trạng của người đi còn vương vấn một điều gì đó nhớ nhung lưu luyến, -> sương như kẻ đồng hành cùng hương ổi, gió se đem mùa thu đến.</p> <p>? Từ đó, giúp em có những cảm nhận ban đầu về không khí đất trời chuyển thu?</p> <p>->Đất trời giao mùa rất nhẹ nhàng, chậm chạp, từ từ...</p> <p>? Tâm trạng của tác giả trước cảnh đất trời giao mùa được diễn tả qua từ ngữ đặc sắc nào? Hãy phân tích và rút nhận xét?</p> <p>- Bồng, hình như-> Trạng thái ngỡ ngàng, cảm xúc bàng khuâng-> cảm nhận tinh tế của tác giả với tâm hồn thi sĩ biến chuyển nhịp nhàng với phút giao mùa của cảnh vật. Từng cảnh sang thu của tạo vật đã thấp thoáng hồn người sang thu: chùng chình, bịn rịn. Lưu luyến, bàng khuâng...</p> <p>2/ Thực hiện GV hướng dẫn học sinh thảo luận theo bàn</p> <p>3/ Báo cáo</p> <p>- Lắng nghe học sinh trả lời câu hỏi</p> <p>4/ Đánh giá</p> <p>- GV nhận xét, đánh giá, chốt KT</p> <p>? Đọc khổ thơ thứ 2? Cảm xúc khái quát</p> <p>1/ Chuyển giao</p> <p>? Những biến chuyển cụ thể của không gian lúc sang thu được tác giả tiếp tục gợi tả qua hình ảnh nào? Phân tích nghệ thuật độc đáo qua 2 hình ảnh này?</p> <p>+ Hình ảnh “Sông.....dàng” là như thế nào? (dòng sông thướt tha mềm mại, hiền hòa trôi một cách nhàn hạ, thanh thản-> vẻ đẹp êm dịu của bức tranh TN mùa thu.</p> <p>+ Tại sao cánh chim lúc này phải vội vã?</p> <p>* NT:</p> <p>- h/a đối lập: dòng sông chùng chình>< chim vội vã (miêu tả cao- thấp, tĩnh- động) :</p> <p>- từ láy: dềnh dàng có ý chậm lại -> dòng sông lúc này đã qua mùa lũ (bình yên, thông thả), vội vã (đàn chim bay về phương nam tránh rét, báo hiệu cái lạnh đang về...)</p> <p>? Có ý kiến cho rằng việc tác giả nhân hóa hình ảnh dòng sông như muốn gợi tả tâm trạng, thái độ của con người, theo em có đúng không? Hãy giải</p>	<p>- HS tiếp tục phân tích hình ảnh thơ và rút ra cảm nhận ban đầu</p> <p>- HS tìm và phân tích, cảm nhận về cảm xúc của tác giả</p> <p>- Nghe giáo viên chốt và ghi bài.</p> <p>- Học sinh đọc khổ thơ thứ 2 và nêu cảm nhận ban đầu.</p> <p>- Thảo luận tự do, học sinh phân tích các hình ảnh thơ, nghệ thuật tiêu biểu ở 2 câu thơ đầu</p>	<p>-> Không khí đất trời lúc giao mùa rất nhẹ nhàng, chậm chạp, từ từ...</p> <p>+ Tâm trạng của tác giả: - “Bồng, hình như” => Cảm xúc ngạc nhiên, bất ngờ, bàng khuâng...</p> <p>2. Sự chuyển động, đổi thay của cảnh vật khi sang thu.</p> <p>- Dòng sông dềnh dàng>< cánh chim vội vã.</p> <p>+ đám mây vắt nửa mình..</p>
---	--	---

<p>thích?</p> <p>-> câu thơ miêu tả sự <i>chuyển mình</i> của đất trời, dòng sông sau mùa lũ cũng như con người giờ đây cho phép mình được nghỉ ngơi...</p> <p>? Hình ảnh nào gây cho em ấn tượng nhất trong 2 câu thơ còn lại trong khổ thơ? Hãy phân tích sự độc đáo, ấn tượng đó</p> <p>GV phân tích lại và chấm điểm miệng cho HS</p> <p>- Đám mây - vắt nửa mình- NT nhân hóa kết hợp động từ <i>vắt</i> giàu sức liên tưởng</p> <p>-> gợi sự lưu luyến của đám mây với mảnh trời mùa hạ (cái quen thuộc) nhưng khát khao khám phá mảnh trời mùa thu- cái mới của cuộc đời-> tâm trạng của con người trong cuộc sống. Đây là 2 câu thơ hay nhất trong sự tìm tòi và khám phá của HT trong khoảnh khắc giao mùa-> tâm hồn tinh tế, nhạy cảm, yêu TN tha thiết.</p> <p>? Qua những hình ảnh” dòng sông, cánh chim, đám mây” em có cảm nhận thế nào về sự chuyển động của tạo vật sang thu?</p> <p>? Qua cách cảm nhận ấy, cho thấy HT là người như thế nào?</p> <p>- Một hồn thơ nhạy cảm, yêu thiên nhiên tha thiết, trí tưởng tượng bay bổng</p> <p>2/ <i>Thực hiện</i></p> <p>GV hướng dẫn học sinh hđ cá nhân và thảo luận theo bàn</p> <p>3/ <i>Báo cáo</i></p> <p>- Lắng nghe học sinh trả lời câu hỏi</p> <p>4/ <i>Đánh giá</i></p> <p>- GV nhận xét, đánh giá, chốt KT</p> <p>GV chốt KT tiết 113 chuyển ý sang tiết 114</p> <p>1/ <i>Chuyển giao</i></p> <p>GV yêu cầu HS hđ cá nhân và nhóm trả lời câu hỏi</p> <p>? Đọc diễn cảm khổ thơ cuối và nêu cảm xúc khái quát?</p> <p>? Cảnh sắc giao mùa còn được tác giả cảm nhận qua hình ảnh nào? Hãy phân tích làm nổi bật các hình ảnh thơ đó?</p> <p>? Từ những hình ảnh thơ và những nghệ thuật đặc sắc trong bài thơ, em cảm nhận như thế nào về những biến chuyển của đất trời lúc sang thu, về bức tranh thu cũng như những rung cảm của tác giả trước bức tranh ấy?</p> <p>? Đọc 2 câu cuối của bài thơ? Có ý kiến cho rằng 2 câu thơ cuối của bài thơ vừa mang nét nghĩa tả thực vừa mang nét nghĩa ẩn dụ. Hãy phân tích để làm sáng tỏ ý kiến đó?</p> <p>2/ <i>Thực hiện</i></p>	<p>- HS lắng nghe, và bổ sung thêm</p> <p>- Nghe giáo viên phân tích lại</p> <p>- HS phát hiện hình ảnh thơ trong 2 câu cuối của khổ thơ và độc lập phân tích giá trị nghệ thuật, hình ảnh thơ (học sinh khá)</p> <p>- Nghe giáo viên phân tích, bình lại</p> <p>- Độc lập rút ra kết luận, ghi bài.</p> <p>- Nhận xét, đánh giá về tác giả</p> <p>Tiết 114</p> <p>- Đọc khổ cuối, nêu cảm xúc</p> <p>- HS phân tích các hình ảnh thơ.</p>	<p>=> Sự đổi thay của tạo vật nhẹ nhàng mà rõ rệt.</p> <p>3. Những suy ngẫm trải nghiệm của nhà thơ về mùa thu, cuộc đời</p> <p>- nắng vẫn còn, mưa đã vui dần, sấm bớt bất ngờ...</p> <p>-> Hạ nhạt dần và thu đã sang</p> <p>=> Bức tranh chuyển mùa đẹp, nhẹ nhàng</p>
---	--	--

<p>GV hướng dẫn học sinh thảo luận theo bàn 3/ Báo cáo - Lắng nghe học sinh trả lời câu hỏi 4/ Đánh giá GV đánh giá, nhận xét và chốt kiến thức Chốt và bình lại hình ảnh thơ *GV bình, nhấn mạnh ý nghĩa triết lí sâu sắc (ần dụ) trong 2 câu cuối - Cuộc sống tiếp diễn qua sự luân hồi của thiên nhiên và khi con người đã từng trải qua sự luân hồi đó thì cũng vững vàng hơn trước những tác động bất thường của ngoại cảnh, của cuộc đời. GV mở rộng liên hệ thời gian tác giả sáng tác (con người và đất nước) - <i>Thu thiên nhiên lặng lẽ trở thành thu của cuộc đời.</i> III. Hướng dẫn học sinh tổng kết (5p) ? Nghệ thuật tạo nên thành công của bài thơ? ? Nội dung ý nghĩa của bài thơ là gì? GV chốt và ghi bảng. ? Đọc ghi nhớ 2. Nội dung - Những cảm nhận tinh tế của nhà thơ trước vẻ đẹp của thiên nhiên trong khoảnh khắc giao mùa.</p>	<p>- học sinh rút ra cảm nhận, đánh giá. - Nghe giáo viên chốt và ghi bài. - học sinh đọc diễn cảm - Học sinh độc lập suy nghĩ, học trả lời, các học sinh khác bổ sung, chốt kiến thức .- HS lắng nghe, ghi bài và làm vở bài tập câu 4/56. - HS khái quát lại NT và ND của bài. - học sinh đọc ghi nhớ</p>	<p>- Sắm bốt bắt ngờ - Hàng cây đứng tuổi -> Suy ngẫm mang tính triết lí về con người và cuộc đời: con người từng trải, từng vượt qua những khó khăn, thăng trầm của cuộc đời thì khi đứng trước những tác động bất thường của ngoại cảnh sẽ càng trở nên vững vàng hơn. III. Tổng kết 1. Nghệ thuật - Khắc hoạ hình ảnh thơ đẹp, gợi cảm đặc sắc về thời điểm giao mùa hạ - thu ở nông thôn Bắc Bộ - Sáng tạo việc lựa chọn từ ngữ, phép tu từ ẩn dụ 2. Nội dung * Ghi nhớ/ SGK</p>
--	---	---

C. Luyện tập, vận dụng

- Phương pháp: vấn đáp
- Kỹ thuật: động não
- Thời gian: 7 phút

HOẠT ĐỘNG CỦA THẦY	HOẠT ĐỘNG CỦA TRÒ	CHUẨN KT-KN
<p>1/ Chuyển giao ? Trong bài thơ, em thích nhất khổ thơ nào? Vì sao ? ? Từ bài thơ, đánh thức trong tâm hồn em những cảm xúc, suy nghĩ gì về cuộc đời, cuộc sống. 2/ Thực hiện Yêu cầu học sinh thảo luận trong nhóm Quan sát, gợi ý học sinh hoạt động 3/ Báo cáo - Lắng nghe HS trình bày 4/ Đánh giá - GV nhận xét, đánh giá, chốt kiến thức</p>	<p>- Học sinh tiếp nhận câu hỏi, độc lập suy nghĩ - Trình bày. - Nhận xét, bổ sung - Lắng nghe.</p>	<p>C. Luyện tập, vận dụng</p>

C. Tìm tòi, mở rộng

- Phương pháp: vấn đáp
- Kỹ thuật: động não
- Thời gian: 3 phút

HOẠT ĐỘNG CỦA THẦY	HOẠT ĐỘNG CỦA TRÒ	CHUẨN KT-KN
<p><i>1/ Chuyển giao</i> GV hướng dẫn HS thực hiện hoạt động ở nhà.</p> <p>+ Bài cũ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Học thuộc lòng bài thơ, ghi nhớ - Tập phân tích khổ thơ cuối (viết đoạn văn) <p>+ Bài mới: Soạn bài “ Nói với con”</p> <p><i>2/ Thực hiện</i> Yêu cầu học sinh học bài cũ, chuẩn bị bài mới</p> <p><i>3/ Báo cáo</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Nghe HS báo cáo ở tiết học sau <p><i>4/ Đánh giá</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Nhận xét ý thức học bài, chuẩn bị bài ở nhà của HS 	<p>- Lắng nghe, nhận nhiệm vụ.</p> <p>- Thực hiện hoạt động ở nhà và báo cáo trong tiết học sau</p>	<p>C. Tìm tòi, mở rộng</p>